

Koottu Ylen sisäiseen käyttöön

yle

Katsaus Ylen toimintaympäristöön

24.4.2025 Jukka Niva, Mika Rahkonen ja Silja Tenhunen, strategia ja palvelut

Sisällysluettelo pikalinkkeinä

3 [Kirjoittajilta](#)

Suomalaisten sielunmaisemat

- 4 [Sitran Tulevaisuusbarometri näytti ennakkoon, miksi lähes puolet suomalaisista jätti kuntavaaleissa äänestämättä](#)
- 5 [Entistä harvempi on toiveikas tulevasta](#)
- 6 [Mainettaan parempi media: Suomalaisten kuva uutismedioista on aiempaa myönteisempi mutta samalla ristiriitaisempi](#)
- 7 [Näissä asioissa uutismediat saavat nyt paremmat arvosanat kuin vuonna 1998](#)
- 8 [Näin suomalaiset arvioivat Ylen uutisia](#)

Demokratian myllerrys ja journalismi

- 9 [Journalismin politisoituminen jatkuu Valkoisessa talossa](#) (ja niin kaiken muunkin)
- 10 [Axios selvitti: presidentti Trump lainaa joka neljännessä somejulkaisussaan yhä jotakin perinteistä mediataloa](#)
- 10 [Kriittinen uutisointi Trumpista ja Muskista on tuonut tilaajia Wiredille](#)

Suoratoisto, audio, televisio

- 11 [Podme ja MTV julkaisevat ensimmäisen yhteistuotannon jo huhtikuussa](#)
- 12 [Sarjoja ja podcasteja niputetaan myös urheilussa](#)

- 13 [Netflixin Adolescence teki historiaa Briteissä](#)
- 13 [Miksi White Lotus rikkoo ennätyksiä vasta kolmannella tuotantokaudellaan?](#)

Alustavalta ja sosiaalinen media

- 14 [Huhut: Open AI rakentaa omaa sosiaalisen median alustaa](#) – taustalla kisa tekoälymallien koulutusmateriaalista
- 15 [Bytedance laajentaa Tiktok Shopia Euroopassa](#)
- 16 [Tätä tapahtuu nyt EU:n digisääntelyssä](#)

Journalismi ja mediatalous

- 17 [Yritysjärjestelyt jatkuvat uutismediassa: Kaleva ja Ilkka yhdistävät media liiketoimintansa](#)
- 18 [Rapport suunnittelee uutta uutiskirjemediää](#)
- 18 [Mediavision: nuorten kiinnostus verkkouutisista maksamiseen noussut myös Suomessa](#)
- 18 [Suomalaisille mediatiloille uusi kehityshanke](#)
- 20 [VG valmiina Norjassa ensimmäiseen tekoälypalveluun ilman "ihmistä välissä"](#)

Yleisradioyhtiöstä

- 19 [Vähemmistökielinen tarjonta kasvattanut suosiotaan SVT:llä uuden strategian johdosta](#)
- 19 [Ruotsin yleisradioyhtiöiltä yhteinen journalismi- ja lähdekritiikkihanke yhdeksäsluokkaisille](#)
- 20 [BBC pyytää kilpailuviranomaisia pakottamaan Applen ja Googlen antamaan mediayhtiöille parempaa näkyvyyttä](#)
- 20 [EBU:n uusin yhtiöraportti keskittyy tekoälyyn](#)

Mikä on toimintaympäristökatsaus?

Kerran kuussa julkaistava **kooste** uusimmista uutisista ja tutkimuksista, jotka kertovat mediamarkkinan, median kulutustapojen ja mediatalouden muutoksista.

Mukana on myös havaintoja yhteiskunnallisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa mediaa kohtaan tunnettuun luottamukseen ja sisältyödotuksiin.

Katsaus on tarkoitettu Ylen johdolle ja hallitukselle. Se on kaikkien yläleiden luettavissa yhtiön intrassa.

Katsauksen **tarkoituksena on pitää meidät läpi vuoden kärryillä siitä, miten maailma ympärillämme muuttuu.**

Koosteen **kokoaa strategiatimi** yhtiön toimintaympäristöverkoston ja muiden yläleiden vinkkien pohjalta. Aiheita katsaukseen voi ehdottaa Ylen intrassa (Havaintohaavi-kanava) tai suoraan Silja Tenhuselle. **Koosteen työstämisessä hyödynnetään tekoälyä.**

Edelliset katsaukset:
maaliskuun katsaus

Edelliset katsaukset:
helmikuun katsaus

Kirjoittajilta: Suomalainen on maailman onnellisin pessimisti

Sitran tulevaisuusbarometri paljasti, että maailman onnellisimmassa maassa ollaan kovin pessimistisiä – yhä harvempi odottaa ylipäänsä tulevaisuutta innokkaasti, ja myös näkemys omista vaikutusmahdollisuuksista esimerkiksi omassa kunnassa on synkentynyt. Suomea koskevien näkemysten alakuloisuus näkyi myös viime vuonna julkaistuissa EVAn ja E2-tutkimuksen selvityksissä. **Sitran tutkimuksen tummassa sävyssä on twisti: neljä viidestä kuitenkin uskoo, että tulevaisuuteen voi vaikuttaa ihan itse.**

EVA:n mediatutkimuksen perustulos voi yllättää monet: suomalaisten kuva uutismediasta on myönteisempi kuin 1990-luvulla ja paljon parempi kuin 1980-luvulla. Väestöryhmien väliset erot ovat isoja. Johtavassa asemassa olevat ovat huomattavasti tyytyväisempiä mediaan kuin duunarit tai työttömät. Lisäksi mielipide mediasta politisoituu. Perussuomalaisten äänestäjistä vain joka neljäs pitää median välittämää maailmankuvaa totuudenmukaisena. Nykyisten oppositiopuolueiden äänestäjät ovat merkittävästi tyytyväisempiä.

Seuraava näkökulmasta riippuen iso / hämmentävä / ärsyttävä mediakonsepti: podcastin ja tv-formaattien yhdistelmä? Esimerkki: **Schibstedtin audiopalvelu Podme ja uusi ostos MTV tekevät Love Island -tv-ohjelman kulissien takaa podcasteja – myös videomuodossa.** Samantyyppistä kuviota syntyy Yhdysvalloissa, **joissa NFL- tai NBA-oikeuksista maltaita maksaneet yhtiöt hankkivat lajien supertähdiltä korkean profiilin (video)podcasteja otteluiden kylkeen.**

Kerromme tässä katsauksessa myös, että **yritysjärjestelyt jatkuvat Suomen uutismediassa,** että **Open AI rakentaa tietävästi omaa somealustaa** ja että **Britanniassa ensimmäinen suoratoistosarja on noussut viikoittaisen tv-katselutilaston kärkeen.**

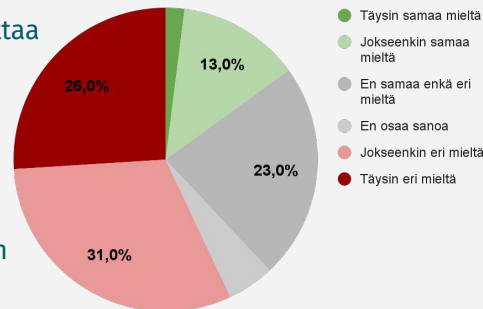
Mika Rahkonen
strategiapäällikkö

Sitran tulevaisuusbarometri näytti jo ennakkoon, miksi lähes puolet suomalaisista jätti äänestämättä

- Suomalaisilla on entistä pessimistisempi näkemys oman asuinkuntansa ja hyvinvointialueensa päättäjistä, päätöksenteosta ja omista osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksistaan. Yli puolet (57%) kokee, ettei voi vaikuttaa lainkaan tai voi vaikuttaa hyvin vähän kuntansa tulevaisuuteen. Päätöksenteko nähdään myös lyhytjänteisenä, eikä päättäjillä uskota olevan visioita kuntien eikä varsinkaan hyvinvointialueiden tulevaisuudesta.
- Tämä käy ilmi ennen kunta- ja aluevaaleja julkaistusta Sitra Tulevaisuusbarometrista. Sen aineisto koottiin joulukuussa. Tutkimukseen osallistui 3 266 suomalaista. Tulosten virhemarginaali on koko aineiston osalta +/- 1,7 %-yksikköä. **Huhtikuussa käytyjen kuntavaalien äänestysprosentti jäi koko maassa 54,2 prosenttiin. Äänestysprosentti oli alhaisin 70 vuoteen**, vaikka samaan aikaan käytyjen aluevaalien äänestysaktiivisuus nousi.
- Sitran asiantuntijoiden mukaan viimeistään nyt kunnissa olisikin paikallaan miettiä, **miten kuntalaisten mielikuvia päätöksenteosta voisi muuttaa**: “Äänestämisen väliin jättäviä kansalaisia on turha syyttää laiskuudesta tai kansalaisvelvollisuuden laiminlyömisestä, jos puolueet ja ehdokkaat eivät halua tai pysty tarjoamaan eteenpäin katsovia vaihtoehtoja, olipa kyse sitten pidemmän aikavälin visioista tai reilusti myös palvelujen priorisoinneista ja säästöistä.” Myös akatemiatutkija Timo Miettinen nostaa esiin tulevaisuusajattelun merkityksen demokratialle. **”Olennaista on, näyttäytykö tulevaisuus ihmisen toiminnan alueena, missä meillä on joidenkin mekanismien kautta mahdollista vaikuttaa tulevaisuuden suuntaan”**, Miettinen tiivistää Sitran Tulevaisuuspodcastissa.

Voin vaikuttaa asuinkuntani tulevaisuuteen

Lähde: Sitran Tulevaisuusbarometri 2025

Demokratian myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden valta

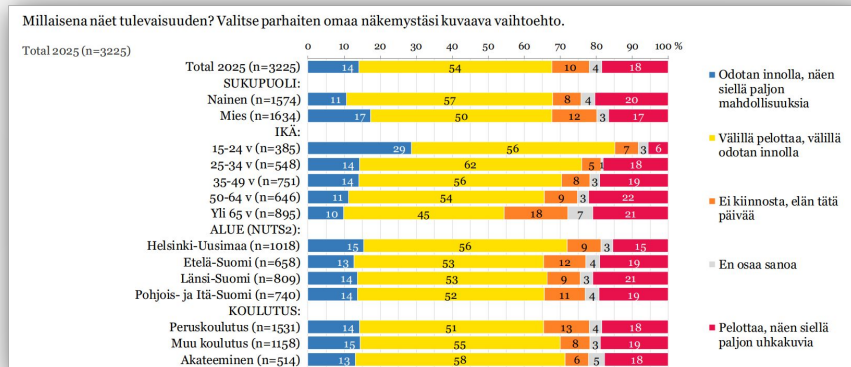
Kilpailu suoratoistomarkkinoilla

Työn muutos

Entistä harvempi on toiveikas maailman menosta

– silti neljä viidestä uskoo, että voimme vaikuttaa vielä asioihin

- Suomalaisten usko tulevaisuuteen ei horju vain kuntien osalta: yhä harvempi odottaa ylipäänsä tulevaisuutta innolla, [Sitran Tulevaisuusbarometri kertoo](#).
- Pudotus on ollut merkittävää viimeisen neljän vuoden aikana: **vielä koronan jälkeen vuonna 2021 23 % suomalaisista oli tulevaisuuden suhteen erittäin toiveikas. Nyt tähän joukkoon kuuluu enää 15 % vastaajista.**

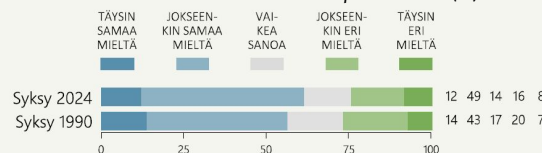

- Erityisen voimakkaasti on muuttunut suhtautuminen Suomen tulevaisuuteen. Näkemysten synkkeneminen näkyi myös viime vuonna julkaistussa E2 Tutkimuksen [Miten meillä menee? -selvityksessä](#) ja [EVA:n arvo- ja asennetutkimuksessa](#).
- Silti kaikki toivo ei ole mennyt. Yli puolet (54 %) suomalaisista suhtautuu tulevaan yhä kaksijakoisesti – vaikka se välillä pelottaa, se myös innostaa. Tulevaisuus myös kiinnostaa edelleen 85 % vastaajista ja neljä viidestä (75 %) uskoo, että pystymme vaikuttamaan tulevaisuuteen.** Erityisen optimistisia ovat nuoret.
- Yli puolet (61 %) suomalaisista osaa myös nimetä, miten he voivat yrittää tulevaisuuteen vaikuttaa ja kenellä on eniten valtaa muuttaa kehityksen suuntaa. Lista on jopa yllättävän tuttu: paljon vartijoina ovat valtionhallinto, EU että puolueet.

Suomalaisten kuva uutismedioista on myönteisempi kuin 1980- ja 1990-luvulla mutta samalla ristiriitaisempi

- Kuusi kymmenestä (61 %) suomalaisesta uskoo, että suomalaisia tiedotusvälineitä seuraamalla saa monipuolisen ja totuudenmukaisen kuvan maailmasta. Tämä käy ilmi elinkeinoelämän valtuuskunta EVA:n maaliskuun lopussa julkaisemasta mediatutkimuksesta.** Tutkimukseen haastateltiin 2 018 suomalaista lokakuussa. Kyselyn virhemarginaali on +/-2-3 %-yksikköä.
- EVA:n mukaan suomalaisten kuva mediasta on nyt pääsääntöisesti myönteisempi kuin 1990-luvulla ja selvästi parempi kuin 1980-luvulla. Näkemyksestä eivät kuitenkaan ole enää yhtä yhtenäiset, vaan sidoksissa aiempaa selvemmin sekä sosioekonomiseen asemaan että puoluekantaan.** Esimerkiksi johtavassa asemassa olevista peräti 85 % arvioi saavansa mediasta monipuolisen ja totuudenmukaisen kuvan maailmasta, kun taas työntekijöistä (53 %) ja työttömistä (55 %) tätä mieltä on vain piirun yli puolet. Yrittäjien kohdalla osuus jää jo alle puoleen (49 %).
- Samaan aikaan näkemys kotimaisen median laadusta politisoituu.** Siinä missä nykyisten oppositiopuolueiden kannattajat ovat laajasti tyytyväisiä median toimintaan, hallituspuolueiden kannattajien suhtautuminen on paikoin jopa tyrmäävää. Tämä suhtautumisero on yhteydessä siihen, miten eri ryhmät kokevat eri tiedotusvälineiden olevan kallellaan poliittisesti.
- Joukosta erottuvat erityisesti perussuomalaisten äänestäjät, joista osa löytää kritisoitavaa myös sellaisten luonneldintojen kohdalla, jossa muut eivät näe kritiikin sijaa,** analyysin kirjoittanut EVA:n toimituspäällikkö Sami Metelinen sanoo. Perussuomalaisia äänestäneistä vain 26 % pitää median välittämää kuvaa maailmasta monipuolisena ja totuudenmukaisena. Heistä 84 % myös kokee, että toimittajat ohjaavat liikaa mielipiteitä. Kaikissa suomalaisista tätä mieltä on 45 %.

"Suomalaisia tiedotusvälineitä seuraamalla saa monipuolisen ja totuudenmukaisen kuvan maailman tapahtumista" (%)

Demokratian myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden valta

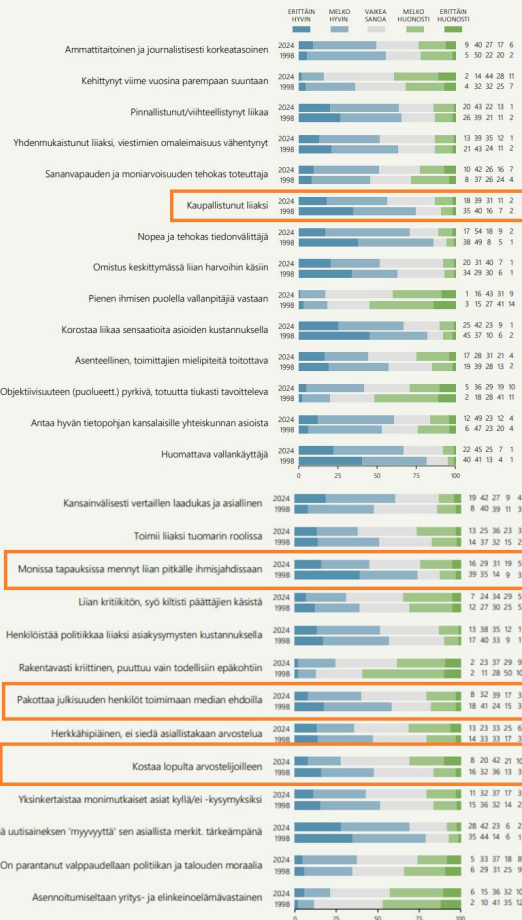
Kilpailu suoratoistomarkkinoilla

Työn muutos

Näissä asioissa uutismediat saavat paremmat arvostukset kuin vuonna 1998

- **Suomalaiset kritisoivat kotimaisia uutismedioita nyt vähemmän esimerkiksi liiallisesta kaupallistumisesta, ihmisjähdistä, julkisuuden henkilöiden ohjailusta ja arvostelijoihinsa kohdistuvasta kostamisesta kuin vuonna 1998, EVA:n mediatutkimus kertoo.**
- Sen sijaan enemmistö suomalaisista kokee medioiden keskittyvän yhä liikaa uutisten myyvyyteen (70 %) ja korostavan sensaatioita (67 %). Lisäksi 63 % vastaajista arvioi median pinnallistuneen ja viihteellistyneen liikaa. Näissäkin asioissa kritiikin määrä on kuitenkin vähentynyt, ei kasvanut.
- **Yksimielisempiä suomalaiset ovat siitä, että media on nykyisinkin nopea ja tehokas tiedonvälittäjä.** Tämä luonnehdinta kuvaa kotimaisia tiedotusvälineitä 71 %:n mielestä hyvin, ja vain 11 % mielestä huonosti.
- **Paradoksaalista on, että juuri tässä myönteisten arvioiden osuus on kuitenkin selvästi pienempi kuin vuonna 1998.** Tuolloin tätä mieltä oli lähes 90 % vastaajista. **Muutosta selittää osaltaan uutistoiminnan digitalisoituminen ja sosiaalisen median nousu, mikä on tehnyt radiosta, televisiosta ja painetuista lehdistä EVA:n mukaan “hidasta mediaa”.** Toinen syy voi olla se, että osa suomalaisista suhtautuu mediaan skeptisemmin kuin ennen.

Miten seuraavat luonnehdinnat kuvaavat näkemystäsi suomalaisista tiedotusvälineistä: arviot vuosina 1998 ja 2024 (%)

Demokratian myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden valta

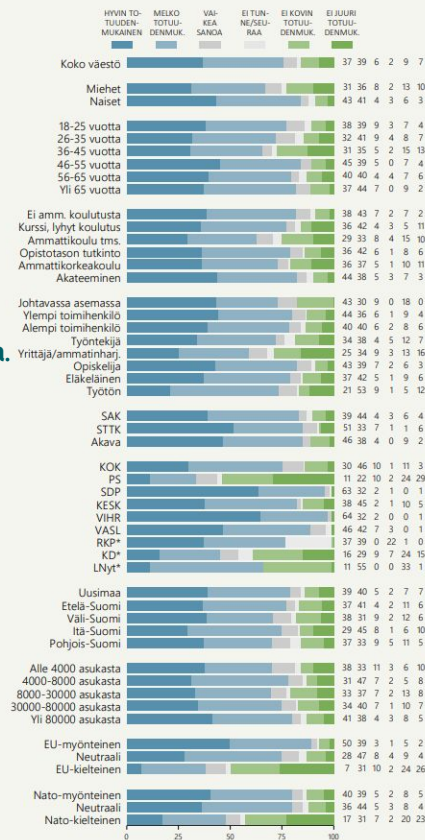
Kilpailu suora-
toistomarkkinoilla

Työn muutos

Ylen uutisten välittämä kuva maailmasta koetaan todenmukaisimmaksi, mutta näkökulmien painotus jakaa tuntoja

- **Useampi kuin kolme neljästä (76 %) suomalaisesta pitää Ylen uutisten välittämää kuvaa maailman tapahtumista todenmukaisena ja monipuolisena.** Selkeästi yli puolet suomalaisista luottaa myös Suomen Tietotoimisto STT:n (69 %), MTV:n uutisten (65 %) ja Helsingin Sanomien (61 %) uutisten kokonaiskuvaan.
- **Erimielisiä suomalaiset ovat sen sijaan siitä, mitkä näkökulmat korostuvat eri medioissa.** Ylen uutisia arvioineista lähes puolet (49 %) ei tunnista, että uutisissa painottuisivat sen enempää oikeistolaiset kuin vasemmistolaisetkaan näkökulmat. Samaan aikaan 40 % vastaajista kuitenkin katsoo vasemmistolaisen näkökulmien saavan herkemmin tai enemmän tilaa, EVA:n mediatutkimus kertoo.
- Vasemmisto-oikeisto -akseli jakaa myös Helsingin Sanomia arvioivia: kolmasosa (32 %) vastaajista kokee vasemmistolaisen näkökulman korostuvan HS:n uutisissa, neljäsosa (25 %) taas katsoo HS:n näkökulman kääntyvän herkemmin oikealle.
- **Huomionarvoista on, että suomalaiset tunnistavat aiempaa harvempia tiedotusvälineitä nimeltä.** Eva:n mukaan enemmistö ei tunne tai seuraa suurinta osaa kyselyyn sisällytetystä 26 mediasta. Kattavasti arvioita saivat vain suurimmat välineet.

"Ylen uutisia seuraamalla saa monipuolisen ja totuudenmukaisen kuvan maailman tapahtumista" (%)

Demokratian myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden valta

Kilpailu suora-tuotemerkkinoilla

Työn muutos

Journalismin politisoituminen jatkuu Valkoisessa talossa

(ja niin kaiken muunkin)

- **Uutistoimisto AP pääsee takaisin Valkoisen talon infoihin oikeuden päätöksellä.** AP haastoi helmikuun lopussa Trumpin hallinnon oikeuteen, koska heidän toimittajiaan oli estetty osallistumasta muun muassa Oval Officessa eli presidentin virallisessa työhuoneessa ja Air Force Onessa eli presidenttiä kuljettavassa lentokoneessa pidettäviin infoihin. Liittovaltion tuomarin mukaan hallinto ei voi estää journalisteja osallistumasta tilaisuuksiin medioiden journalistisen linjan takia.
- **Trumpin hallinto on koko alkuvuoden pyrkinyt kontrolloimaan julkisuuskuvaansa rajoittamalla liberaaliksi katsotun median toimintavapauksia Valkoisen talon tilaisuuksissa.** Helmikuussa muun muassa NPR:n, NBC Newsin, Politicon ja CNN:n työtilat kerrottiin luovutettavan konservatiivisille medioille (Washington Examiner, Daily Caller ja Newsmax).
- **Valkoinen talo pyrkii myös leikkaamaan Elon Muskin johtaman DOGE:n kautta julkisen palvelun broadcast-toimintaa noin miljardilla dollarilla.** Jos kongressi hyväksyy leikkaukset, siitä kärsivät esimerkiksi National Public Radio (NPR), Public Broadcasting Service (PBS) ja niiden osavaltioissa toimivat paikalliset radio- ja tv-asemat. Julkisen palvelun medioilla on Yhdysvalloissa pienempi merkitys kuin Euroopassa ja ne ovat kooltaan merkittävästi pienempiä.
- **Kiistassa on lopulta kyse siitä, mihin sävyyn toimittajat raportoivat hallinnosta.** Journalismin on sanottu olevan politisoitumassa, mutta se näyttää jo politisoituneen viimeisen vuosikymmenen aikana, kuten kaikki muukin – Trumpin Truth Social -somepalvelussa oli lämmihenkinen pääsiäistoivotus: *“Happy Easter to all, including the Radical Left Lunatics who are fighting and scheming so hard to bring Murderers, Drug Lords, (...), back into our Country, (...) “WEAK and INEFFECTIVE Judges and Law Enforcement Officials who are allowing this sinister attack on our Nation to continue.”*

Demokratian
myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

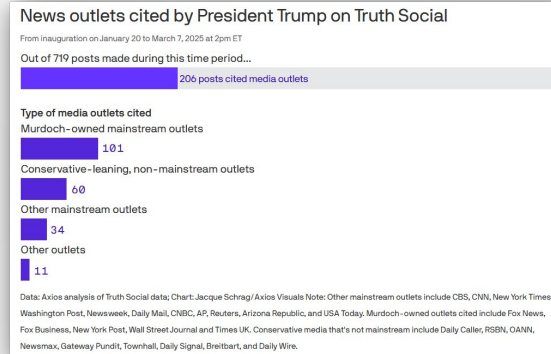
Alustayhtiöiden
valta

Kilpailu suora-
toistomarkkinoilla

Työn muutos

Axios selvitti: presidentti Trump lainaa joka neljännessä somejulkaisussaan yhä jotakin perinteistä mediataloa

- Vaikka presidentti Donald Trump luottaa MAGA-myönteisiin vaikuttajiin ja medioihin, hän lainaa sosiaalisen median julkaisuissaan edelleen perinteisiä mediataloja.
- Tämä kävi ilmi, kun uutissivusto Axios kävi läpi Trumpin Truth Social -palvelun julkaisut presidentin virkaanastujaisista maaliskuun alkuun.
- Laskennan perusteella Trumpin 719 päivätyksestä 206:ssa lainattiin jotakin perinteistä mediataloa näiden suuren tavoittavuuden vuoksi.
- Silti Trumpilla on perinteisissä taloissakin suosikkinsa: **valtaosa lainauksista oli Rupert Murdochin mediakonsernin tiedotusvälineistä, kuten Fox Newsin, Fox Businessin, New York Postin, Wall Street Journalin ja Times UK:n uutisista** – ei esimerkiksi Trumpin hallinnon hampaissa olevien The New York Timesin tai uutistoimisto AP:n jutuista.

Kriittinen uutisointi Trump ja Muskista on tuonut tilaajia Wiredille

- Wiredin mukaan sen kriittinen uutisointi Trumpin hallinnosta ja Elon Muskista toi heti helmikuun kahden ensimmäisen viikon aikana 62 500 uutta yhdysvaltalaisilaajaa. Wiredillä on yhteensä 19,5 miljoonaa tilaajaa. **Lehti korostaa, että Wired ei ole osa mitään vastarintaliikettä, vaan se kertoo uutisarvoisia asioita.**
- **Menestyksen taustalla** on Wiredin vastaavaksi päätoimittajaksi vuonna 2023 nimetty Katie Drummond, joka lähti toteuttamaan ideaa, että presidentinvaalien lähestyessä teknologiaan keskittyvä uutismedia tarvitsee **tiimin raportoimaan teknologiaa ja politiikkaa käsittelevistä aiheista.**

Podme ja MTV julkaisevat ensimmäisen yhteistuotannon: Love Island Suomen erikoisjaksojen juontajaksi Niko Saarinen

- **Schibsted Median omistama audiopalvelu Podme ja loppuvuodesta Schibstedin omistukseen siirtyvä MTV eivät jää odottelemaan yrityskauppojen virallista vahvistusta**, vaan aloittavat yhteistyön Suomessa jo nyt. Startti nähdään heti huhtikuussa, kun rakkausreality *Love Island Suomen* uusi kausi käynnistyy MTV:llä ja MTV Katsomossa.
- **Yhtiöt julkaisevat tosi-tv-sarjasta sekä audioksi että videomuotoon taipuvia erikoisjaksoja, joissa kurkistetaan realityn kulisseihin ohjelmaa juontavan Niko Saarisen kanssa.** Jaksot julkaistaan kokonaisuudessaan tilausmaksullisessa Podmessa, jonne Saarinen tekee suosittua Nikotellen-podcastia. Kustakin jaksosta julkaistaan myös tiivistetty videopodcast-versio MTV Katsomoon. **Projekti on esimerkki siitä, millaista yhteistyötä Podme sekä MTV ja ruotsalainen TV4 saattavat tehdä tulevaisuudessa.**
- **Podme uskoo Schibstedin löytävän hyötyjä myös tuotteidensa uudentlaisista yhdistelmätilauksista.** Schibstedin tuotteiden supertilaukseen on voinut aiemmin saada Ruotsissa ja Norjassa uutismedioiden lisäksi Podmen. Nyt pakettiin voidaan lisätä vaikkapa TV4:n tilausmaksullisia palveluja, Podmen toimitusjohtaja Martina Göransson ennakoi ruotsalaisen Dagens Median haastattelussa. Vastaavaa, kaikkien digituotteiden kertatilausta testaa parhaillaan Suomessa Sanoma.
- **Schibstedin yrityskaupat ovat herättäneet erityisesti Norjassa keskustelua yhtiön eri liiketoimintojen kannattavuudesta.** Työntekijäliitot ovat paheksuneet, että samaan aikaan, kun yhtiö ostaa TV4:n ja MTV:n liiketoiminnan Teliältä ja ylläpitää tappiollista audiopalvelu Podmeta, se aikoo vähentää väkeä muualta. Göransson uskoo Podmen nousevan tänä vuonna kannattavaksi. Podmella on Pohjoismaissa 350 000 tilaajaa. Palvelun kasvoja ovat Suomessa Niko Saarisen lisäksi muun muassa Antti Holma sekä Kirsikka Simberg ja Enni Koistinen (*Tuplakääk*).

Demokratian
myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden
valta

Kilpailu suora-
toistomarkkinoilla

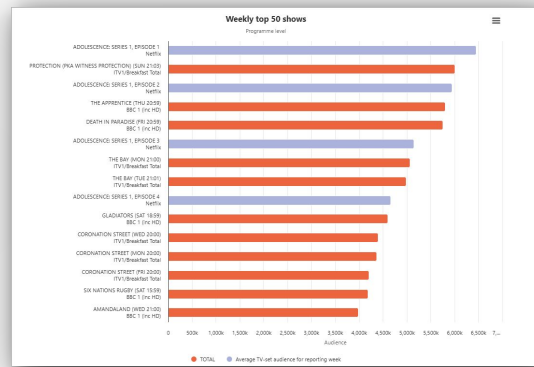
Työn muutos

Sarjoja ja podcasteja niputetaan myös urheilussa – NBA:n ja NFL:n lähetysoikeuksien ostajat näyttävät mallia

- **Tästä tuore esimerkki saatiin, kun Amazonin omistama podcast-verkosto Wondery kertoi solmineensa kolmivuotisen sopimuksen *Mind the Game* -koripallopodcastista.** Sen kasvo on edelleen pelaava koripallolegenda LeBron James. Siirto on looginen, sillä Amazon osti viime kesänä koripallon pääsarja NBA:n suoratoisto-oikeudet. Se maksaa lähetysoikeuksista yli 1,8 miljardia dollaria vuodessa. Sopimus kattaa 11 kautta. Liigaan liittyvä podcast on suoraa jatkoa tälle kaupalle eli **kalliiden esitysoikeuksien katsojapotentiaali halutaan varmistaa hankkimalla myös muuta liigan katselua tukevaa sisältöä.**
- **Yhtiö toimi samoin amerikkalaisen jalkapallon pääsarja NFL:n kanssa:** se osti ensin torstain ottelujen suoratoisto-oikeudet Amazon Prime Videolle, jonka jälkeen podcast-verkosto Wondery solmi sopimuksen NFL:stä tuttujen Kelcen veljesten *New Heights* -podcastista.
- **Molemmat podcastit julkaistaan videon kanssa.** Tämä on Wonderylle tärkeää, sillä se aikoo julkaista jatkossa podcasteja myös Amazon Prime Videossa. **Käytännössä podcasteja voi siis kuunnella ja katsella suoratoistopalvelu Prime Videossa, audiopalvelu Amazon Musicissa, Fire TV -palvelun ja Echo-assistenttien kautta sekä Youtubessa,** jonka mainostuloista Wondery ottaa osansa. **Lisäksi yhtiö kehittelee podcasteille tuotteita, joita se voisi myydä Amazonin verkkokaupassa.**
- **New York Timesin mukaan myös muut podcast-verkostot ovat sijoittamassa urheilusisältöihin Yhdysvalloissa.** Esimerkiksi yksi maan suurimmista podcast-verkostoista, SiriusXM, on julkaissut joulukuusta lähtien *Casuals*-urheilukomediapodcastia ja aloittanut yhteistyön *The Fantasy Footballers* -ohjelman kanssa. Vox Media on puolestaan lisännyt verkostoonsa *Served With Andy Roddick* -podcastin, ja iHeartMedia on ilmoittanut tuovansa naisten urheiluun keskittyvään podcast-verkostoonsa kahdeksan uutta nimikettä.

Netflixin Adolescence nousi viikoittaisen tv-katselutilaston ykköseksi Britanniassa ensimmäisenä suoratoistosarjana

- **Hetki on historiallinen, sillä perinteisesti suoratoistopalveluissa julkaistuja sarjoja katsotaan eri tahtiin:** osa katsojista aloittaa sarjan seuraamisen heti julkaisuviikolla, osa vasta viikkojen päästä ja osa, kun kaikki jaksot on julkaistu. Tämän takia perinteiset broadcast-ohjelmat ovat hallinneet katsotuimpien lähetysten viikkolistoja, vaikka vuositasolla suoratoistosisällöt voivatkin kerätä enemmän katsojia.
- **Netflixin alkuvuosi on ollut muutenkin vahva:** yhtiön tammi–maaliskuun liikevaihto oli tänä vuonna 10,5 miljardia dollaria ja liikevoitto lähes 2,9 miljoonaa. Molemmat luvut ylittivät sijoittajien ennusteet. Samalla yhtiö teki historiaa: se ei enää jatkossa raportoi sijoittajille tilaajamääriään, ainoastaan tulosluvut.

Adolescence peittoasi Isossa-Britanniassa perinteisten tv-ohjelmien viikkokatsojamäärät ensimmäisenä suoratoistosarjana.

White Lotuksen kolmoskausi saattaa nousta Yhdysvalloissa yhdeksi katsotuimmista HBO-sarjoista

- HBO:n alkuperäissarjoista enemmän katsojia ovat keränneet tähän saakka Yhdysvalloissa vain *The Last of Us* (yli 30 miljoonaa katsojaa vuonna 2023) ja *House of the Dragon*, jonka toinen kausikin sai yli 24 miljoonaa katsojaa. Lukuihin sisältyvät sekä kaapeli-tv:n että suoratoistopalvelu Maxin katsojat.
- The New York Timesin mukaan sarjan suosioon on useita syitä. **Tarinassa on jotakin edelliskausilta tuttua, mutta aina myös jotain uutta, kuten paikka.** Lisäksi sarjan kuuluu tekijöiden mukaan **“edetä hitaasti, mutta niin, että katsojat odottavat koko ajan, milloin alkaa tapahtua”.**
- **Lisäjännitettä luo myös sarjan julkaisu “jakso per viikko” -tahdissa:** sen vuoksi sarjasta keskustellaan enemmän ja julkaistaan enemmän analyyskejä ja podcasteja kuin jos kaikki jaksot julkaistaisiin kerralla.

Huhut: Open AI rakentaa omaa sosiaalisen median alustaa – taustalla kisa tekoälymallien koulutusmateriaalista

- **Teknologiajulkaisu Vergen mukaan alustan esikuva on viestipalvelu X.** Vielä on epäselvää, aikooko Open AI julkaista sosiaalisen verkoston erillisenä sovelluksena vai integroida sen osaksi Chat GPT:tä – vai toteutuuko hanke lopulta lainkaan.
- **Huhujen taustalla on toisaalta digijättien kiinnostus reaaliaikaista sosiaalista verkostoa kohtaan, toisaalta niiden halu hankkia lisää materiaalia tekoälymalliensa kouluttamiseen.** Tässä Metalla ja Elon Muskin omistamalla Grokilla on etumatkaa: Meta on kouluttanut Llama-malliaan jo vuosia yhdysvaltalaiskäyttäjien Facebook- ja Instagram-julkaisuilla, Muskin xAI-yhtiön omistamassa Grokissa hyödynnetään taas viestipalvelu X:n julkaisuja ja kommentteja.
- **Nyt kisa alkaa näkyä myös Euroopassa, sillä Meta aloitti huhtikuussa tekoälymalliensa kouluttamisen EU-käyttäjien julkisilla Instagram- ja Facebook-julkaisuilla ja kommentteilla.** Yhtiön on kuitenkin ilmoitettava tästä käyttäjille ja annettava näille mahdollisuus kieltää julkaisujensa opetuskäyttö. Lisäksi Meta ei käytä opetusaineistoina alle 18-vuotaiden dataa tai yksityisiä viestejä. Nämä rajaukset läpäisivät EU:n tietosuojaviranomaisten seulan. **xAI joutuu sen sijaan vielä raportoimaan, miten se käsittelee viestipalvelu X:n julkaisujen sisältämiä henkilötietoja tekoälymalliensa kouluttamisessa eli täyttääkö käsittely EU:n yleisen tietosuojalain asetuksen GDPR:n vaatimukset.**
- **Sosiaalisen median merkityksestä tekoälymallien kouluttaja saatiin oivallinen esimerkki, kun todennäköisesti miljoonat eri sovellusten käyttäjät teettivät viraaliksi muuttuneiden ohjeiden perusteella muun muassa Chat GPT:llä ja Geminillä kuvia ensin itsestään toimintahahmoleluina ja sitten lemmikeistään ihmisinä.** Malleihin on tuskin koskaan ladattu kerralla yhtä paljon tavallisten ihmisten kasvo- ja kokovartalokuvia ja kuvia ihmisten kissoista ja koirista – täysin vapaaehtoisesti.

Demokratian
myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

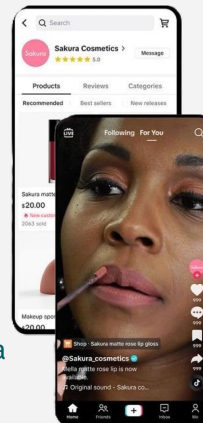
Alustayhtiöiden
valta

Kilpailu suora-
toistomarkkinoilla

Työn muutos

Bytedance haluaa osansa Tiktokin innoittamista ostoksista: avasi Tiktok Shopin nyt Saksaan, Ranskaan ja Italiaan

- **Bytedance laajentaa Tiktokin sisäisiä ostoja uusiin Euroopan maihin: Tiktok Shop avattiin maaliskuussa Saksassa, Ranskassa ja Italiassa.** Maissa asuu arviolta 72,1 miljoonaa Tiktokin käyttäjää. **Tiktok Shopin ideana on, että alustan käyttäjät voivat ostaa palvelussa näkemiään tuotteita poistumatta Tiktokista.** Esimerkiksi Saksassa ensimmäisten myyjien joukossa ovat Zalando-konserniin kuuluva About You ja Nivea sekä paikallisia kauppiaita.
- **Bytedance on testannut Tiktok Shopia Euroopassa jo vuodesta 2021,** jolloin se lanseerasi ominaisuuden Isoon-Britanniaan. Kaupankäynti suoraan sovelluksessa ei kuitenkaan heti innostanut yrityksiä. Nyt suunta näyttäisi kääntyneen: viime kesänä alustalla toimivat jo muun muassa pikamuotiketju Zara ja Asos, laatu-kosmetiikkaan erikoistunut Lookfantastic ja jopa perinteinen päivittäistavaraketju WH Smith. Tiktokin oman ilmoituksen mukaan Tiktok Shop on Britannian 4. suosituin kosmetiikkakauppa ja “merkittävä” kirjakauppa.
- **Myös kiinalaisten yritysten arvioidaan hyötyvän Tiktokin verkkokaupasta, koska yksittäisten tuotteiden ostamiseen ei liity välttämättä samanlaista paheksuntaa kuin esimerkiksi Temusta tilaamiseen.** Esimerkiksi Ranskassa on vireillä laki, joka sanktioisi muun muassa Temun ja Sheinin myymää pikamuotia ja sen mainontaa. Taustalla on paitsi ranskalaisten yritysten valitukset kiinalaiskauppojen saalistushinnoista, myös huoli kiinalaisten halpatuotteiden ympäristövaikutuksista.
- Samaan aikaan **Tiktokin sisäisiä ostoja käytetään kuitenkin myös huijauksiin.** Esimerkiksi Kanadassa ja Yhdysvalloissa on sitten tullien nousun kiertänyt useita Tiktok-videoita, jotka kannustavat ostamaan luksustuotteita suoraan niiden valmistajilta Kiinasta. Osa videoista on huijauksia.

Demokratian
myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden
valta

Kilpailu suora-
toistomarkkinoilla

Työn muutos

Viestipalvelu X:ää voi uhata miljardisakot

- X on eri puolilla EU:ta yhä kovemmassa syynissä. Taustalla on epäilyjä muun muassa siitä, että alusta levittää disinformaatiota, eikä ota tarpeeksi vastuuta siitä, mitä alusta katsojille näyttää.
- EU:n komissio linjasi jo viime vuonna, että X:n kenelle tahansa myönnettävä vahvistetun tilin tunnus on harhaanjohtava ja rikkoo EU:n Digital Services Act:ia (DSA). Lisäksi EU totesi, että X ei täytä mainonnan läpinäkyvyyttä koskevia vaatimuksia, eikä tarjoa tutkijoille pääsyä julkisiin datoihin DSA:n ehtojen mukaisesti.
- **Nyt viranomaiset pohtivat, millainen rangaistus alustalle tästä määrätään. Sakko olisi ensimmäinen digipalvelusäädöksen rikkomisesta määrättävä rangaistus.** Vahvistamattomien tietojen mukaan sakko voisi olla jopa miljardiluokkaa.
- Tutkinta liittyy laajempaan ristiriitaan Euroopan ja Yhdysvaltain välillä. Kyse on siitä, mikä on some-alustojen vastuu sisällöstä esimerkiksi tilanteessa, jossa äänestäjien poliittiset mielipiteet näyttävät määrittyvän yhä enemmän sen perusteella, mitä somepalvelu näyttää äänestäjälle.

Myös Tiktok saamassa sakot, syynä eurooppalasten käyttäjätietojen vieminen Kiinaan

- **Jopa 500 miljoonan euron sakkoja kaavailee Tiktokin pääsääntöisenä sääntelyviranomaisena Euroopassa toimiva Irlannin tietosuojakomissio.** Eurooppalaisten käyttäjien datan vieminen Kiinaan rikkoo EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta (GDPR).

Metaa ja Applea sakotettiin EU:n digimarkkinasäädöksen (DMA) rikkomisesta ensimmäistä kertaa

- Yhtiöt rikkoivat digitaalisten markkinoiden niin sanotuille portinvartijayhtiöille asetettuja sääntöjä. Apple esti sovellusten kehittäjiä ohjaamasta käyttäjiä muille vaihtoehtoisille alustoille eli Apple App Storen ulkopuolelle. Vaihtoehtoisista olisi pitänyt kertoa ilmaiseksi kuluttajille. Metan kohdalla komissio ei hyväksynyt yhtiön vaatimusta, jossa käyttäjän piti joko hyväksyä tietojen antaminen tai siirtyä maksulliseen palveluun. Appllelle määrätty sakot ovat 500 miljoonaa euroa, Metan sakot 200 miljoonaa.

Yritysjärjestelyt jatkuvat uutismediassa: Kaleva ja Ilkka yhdistävät medialiiketoimintansa

- **Fuusio toteutetaan osakevaihtona, jossa Ilkka Oyj:n tytäryhtiö I-Mediat siirtyy kokonaan Kaleva365 Oy:n omistukseen.** Ilkka-konserni jää uuteen yhtiöön vähemmistöomistajaksi: se omistaa jatkossa 35 % Kaleva365:stä. Omassa liiketoiminnassaan se keskittyy markkinointi-, teknologia- ja datapalveluihin, jotka tuottivat viime vuonna 57 % konsernin liikevaihdosta.
- **Kalevan toimitusjohtaja Juha Laakkonen myöntää Suomen Lehdistön haastattelussa, että yhtiötä olisi saattanut kiinnostaa ostaa Ilkan toiminnot kokonaan, mutta tällainen optio ei ollut pöydällä.** Laakkosen mukaan Kaleva ei ole silti pettynyt ratkaisuun: “Kaupan ansiosta yhtiö on seuraavatkin 100 vuotta journalismibisneksessä”.
- **Fuusiossa Kalevan omistukseen siirtyy myös 30 % toisen pohjoisen kustantajan, Hilla Groupin osakkeista.** Hilla julkaisee sanoma- ja paikallislehtiä muun muassa Kainuussa, Koillismaalla, Pohjois-Lapissa sekä Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla. Tämä on vauhdittanut spekulatioita Kalevan ja Hillan mahdollisesta yhdistymisestä jatkossa. Laakkonen ei sulje mahdollisuutta pois, mutta näkee Suomen Lehdistön haastattelussa, että Hillan julkaisut ovat “todella vaikealla maantieteellisellä alueella”.
- Median kannattavuus on Laakkosesta sidoksissa väestöpohjaan. Esimerkiksi Ilkan ja Kalevan fuusiossa syntyvän yhtiön alueella asuu noin 800 000 ihmistä. – Pääkaupunkiseudulla yksistään asuu enemmän ihmisiä. **Jos alueella ei ole elinvoimaisuutta, niin yritystoiminta katoaa ja median tekeminen on haasteellista.**

Nämä lehdet siirtyvät uuteen yhtiöön

• **I-Mediata:** maakuntalehti Ilkka-Pohjalainen, paikallislehdet Jurvan Seutu, Järvisetu, Komiat, Suupohjan Sanomat ja Viiskunta sekä kaupunkilehdet Epari ja Vaasa.

• **Kalevasta:** maakuntalehdet Kaleva ja Lapin Kansa, paikallislehdet Iijokiseutu, Koillis-Sanomat, Pyhäjokiseutu, Raahen Seutu, Rantalakeus, Siikajoki-laakso sekä kaupunkilehdet Lounais-Lappi, Raahelainen, Uusi Rovaniemi ja Forum 24. Kaleva omistaa myös Radio Kalevan ja Pohjoisen Polut-verkkomedian.

• **Lehdillä on kaikkiaan 142 000 tilaajaa ja 47 000 digitilaajaa.**

• Uuden yhtiön liikevaihto on noin 62 miljoonaa.

• Yhtiö on jatkossa maan 4. suurin uutismedian kustantaja.

Demokratian myllerrys

Talouden tila

Julkinen palvelu

Digin muutos

Alustayhtiöiden valta

Kilpailu suora-toistomarkkinoilla

Työn muutos

Joukkorahoitetusta journalismista tunnettu Rapport suunnittelee uutta tilattavaa mediaa Suomeen

- Maksullisen uutiskirjemedian tekijöiksi on kaavailtu toimittajia, tutkijoita ja kirjailijoita. Työnimellä “Toivo” kulkevan median sisällön on tarkoitus tuoda toivoa epävarmuuden ja negatiivisten kehityskulkujen keskelle.
- Rapportin perustajan Seppo Honkasen mukaan uuden median konsepti lanseerataan elokuussa ja julkaiseminen käynnistyy loppuvuonna.

Mediavision: joka neljäs alle 30-vuotias maksaa ainakin yhden sanomalehden digitilauksesta Suomessa

- Digitaalisen sanomalehden tilanneiden 20–30-vuotiaiden osuus on kasvanut voimakkaasti viimeisten viiden vuoden aikana – vuoden 2020 reilusta 10 prosentista nykyiseen 25 prosenttiin. Kaikista kotitalouksista sanomalehden digitilauksesta maksavia on 20 %. Tämä käy ilmi yhtiön kaksi kertaa vuodessa tehtävästä kyselytutkimuksesta.
- Vastaava kehitys on tunnistettu myös Ruotsista: siellä alle 30-vuotiaista joka kolmas maksaa jonkin sanomalehden digitilauksesta.

Kolmea suomalaista mediataloa voi päästä mukaan uuteen kehitysohjelmaan

- Mediat valitaan avoimella haulla. Hakuun voivat osallistua yritykset, jotka ovat Medialiiton tai WAN-INFRA:n jäseniä. Hankkeeseen valitut mediat yhdistetään kolmeen kansainväliseen startupiin tai teknologiayritykseen.
- **Kehittämisohjelma keskittyy hankkeisiin, joiden kärkenä on esimerkiksi personointi, datatiede ja datajournalismi, faktantarkistus ja disinformaatio, sisällön tuotantoon, käsittelyyn ja julkaisuun liittyvä uusi teknologia, tekoäly ja generatiivinen tekoäly tai immersiiiviset teknologiat kuten AR/VR.**
- Hankkeen toteuttavat Medialiitto ja WAN-INFRA. WAN-INFRA on sanomalehtien ja uutistoiminnan kustantajien maailmanlaajuinen kattojärjestö.

Ruotsissa SVT:llä vähemmistökielinen tarjonta on kasvattanut suosiotaan uuden strategian johdosta

- SVT:n vähemmistökielisten sisältöjen strategian mukaisesti yhtiö ei enää viime vuosina ole tehnyt vähemmistökielisiä ohjelmia vain niille ryhmille, jotka puhuvat tai ymmärtävät kyseistä kieltä. Kielten vaaliminen ja vahvistaminen on edelleen SVT:n päätehtävä, mutta samalla on haluttu myös avata vähemmistökulttuurien maailmoja useammille.
- Strategian menestyksekkyydestä ei ole yksinkertaista vastausta. Kuitenkin vuodesta 2020 lähtien, jolloin strategia alkoi näkyä yleisölle, **vähemmistökielisten ohjelmien katselutunnit ovat kasvaneet SVT:n suoratoistopalvelussa 258 % ja uniikkien käynnistysten määrä on lähes kaksinkertaistunut.** Vuosien 2023 ja 2024 välillä vähemmistökielisten sisältöjen katselutunnit nousivat 16 % ja uniikkien käynnistysten määrä 36,5 %.
- Tästä näkökulmasta yhtiö toteaa, että muutosta voi pitää onnistuneena. “Taustalla on korkeatasoista sisältökehitystä, yleisönäkökulman huomioimista ja taitavia tekijöitä”, SVT itse arvioi.

Ruotsin yleisradioyhtiöltä yhteinen journalismi- ja lähdekritiikkihanke yhdeksäsluokkalaisten

- Sveriges Radion, SVT:n ja UR:n digitaalinen hanke *Fria ordet årskurs 9* (vapaasti suomennettuna *Vapaa sana luokka 9*) tarjoaa ysiluokkalaisten **kurkistusta journalismin maailmaan ja ymmärrystä siitä, miksi toimitukselliset mediat ovat luotettavia.**
- Hanke on jatkoa usean vuoden pyörineelle Vapaan sanan päivästä kuudesluokkalaisten, johon on tähän mennessä osallistunut yli 100 000 oppilasta.
- Pohjimmiltaan hankkeessa on **kyse demokratian tukemisesta ja edistämisestä**; kyvystä arvioida informaatiota ja välttää huijatuksi tulemistä. Hankkeen kautta oppilaat saavat paitsi näkymää journalismiin, myös **työkaluja yhä monimutkaisemmassa informaatioympäristössä toimimiseen.**

BBC pyytää kilpailuviranomaisia pakottamaan Applen ja Googlen antamaan mediayhtiöille paremman näkyvyyden mobiiliympäristöissään

- BBC katsoo, että alustat vähentävät uutislähteiden näkyvyyttä, mikä heikentää sekä BBC:n brändiä että lupamaksurahoituksen hyväksyttävyyttä. Lisäksi BBC vaatii, että alustat jakavat käyttäjädataa sisällöntuottajien kanssa.

EBU:n uusin uutisraportti perkaa tekoälyn vaikutuksia toimitusten arkeen

- Euroopan yleisradiounionin (EBU) tuore uutisraportti "*Leading Newsrooms in the Age of Generative AI*" kokoaa yhteen esimerkkejä tekoälyn hyödyntämisestä mediataloissa.
- Raportti perustuu asiantuntijahaastatteluihin ja tapaustutkimuksiin eri puolilta maailmaa, ja se esittelee konkreettisia strategioita toimituksille muun muassa journalismin, jakelun, teknologian, datan ja osaamisen kehittämisen näkökulmista. Haastateltavina on asiantuntijoita muun muassa BBC:ltä, Yleltä, Washington Postista, MIT:stä ja useista eurooppalaisista mediataloista.
- Raportti on ladattavissa EBU:n verkkosivuilta. Sen keskeisiä havaintoja ruoditaan myös Eurovision News Podcastin tuoreessa jaksossa.

Norjassa VG valmiina ensimmäiseen tekoälypalveluun ilman "ihmistä välissä"

- Iltaapäivälehti VG kertoi maaliskuun lopussa ottavansa pian **etusivullaan käyttöön tekoälypalvelun, joka antaa käyttäjälle henkilökohtaisen yhteenvedon siitä, mitä VG on kirjoittanut edellisen käyntikerran jälkeen.**
- Toimintoa on tammikuusta lähtien testattu valikoiduille käyttäjille. Nyt palvelu julkaistaan kaikille. Palaute on ollut erittäin hyvää testijakson aikana. VG tiedostetaan, että virheiden riski on olemassa, kun ihmistä ei ole tarkastamassa yhteenvetoja. Näin kuitenkin ratkaistaan käyttäjätarve, jota VG on yrittänyt ratkaista jo pitkään.

**Kaikille yhteinen, jokaiselle oma
Gemensamt för alla, unikt för mig**